

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 391/3
Podgorica, 14.04.2022. godine

Na osnovu člana 40 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 i 116 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru NVO „Media centar“ iz Podgorice (akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-391 od 16.03.2022. godine), direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Prihvata se prigovor NVO „Media centar“ iz Podgorice, akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-391 od 16.03.2022. godine i privrednom društvu „AST“ d.o.o. iz Podgorice, kao emiteru opšteg televizijskog programa „Prva TV“, izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera zbog kršenja čl. 55 st. 6 al. 1) Zakona o elektronskim medijima, čl. 7 st. 1 al. a) i čl. 8 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", 35/11, 07/16 i 08/19) i tačke 7.1. Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-15, prilikom emitovanja priloga u okviru informativne emisije „Žurnal“ emitovane dana 16. februara 2022. godine, u terminu od 19:04:08 do 19:08:08 časova.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a. kršenja obaveze emitera da doprinosi nepristrasnom informisanju javnosti o događajima u zemlji (član 55 stav 6 alineja 1 Zakona o elektronskim medijima i član 7 stav 1 alineja a) Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima);
 - b. kršenja obaveze emitera da prilikom proizvodnje informativnog programa mora poštovati načelo objektivnosti, nepristrasnosti i slobode objavljivanja komentara (član 8 stav 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
3. Privrednom društvu „AST“ d.o.o. iz Podgorice, nalaže se da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „Prva TV“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije za elektronske medije i izdatim Odobrenjem za emitovanje br. O-TV-K-15.
4. Privredno društvo „AST“ d.o.o. iz Podgorice, dužno je da u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u programu „Prva TV“, u okviru informativne emisije „Žurnal“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tač. 1 ovog Rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru opšteg televizijskog programa 'Prva TV' upozorenje zbog propuštanja da doprinese nepristrasnom i objektivnom informisanju javnosti i kršenja načela objektivnosti, nepristrasnosti i slobode objavljivanja komentara.“
5. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
6. Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
7. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 16.03.2022. godine Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) dostavljen je prigovor NVO „Media centar“ iz Podgorice, na rad privrednog društva „AST“ d.o.o. Podgorica, emitera opšteg televizijskog programa „Prva TV“ (zaveden kod Agencije pod br. 02-391 od 16.03.2022.g.).

Prigovor se odnosi na programski sadržaj emitovan dana 16. februara 2022. godine, u okviru informativne emisije „Žurnal“, u terminu od 19:04:08 do 19:08:08 sati (4 minuta). Predmet prigovora

je potencijalno kršenje člana 55 st. 6 al. 1 Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: Zakon), člana 7 stav 1 alineja a) i člana 8 stav 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: Pravilnik) i tač. 7.1. Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-15.

Podnosilac prigovora navodi da je „*povod za emitovanje spornog priloga na Prvoj TV bila najava vijesti emitovane na Novoj M dan ranije 15. februara 2022... u emisiji 'Centralni dnevnik'*“, u kojoj je „*najavljen izvještaj o svečanosti povodom Dana državnosti Srbije na kojoj je predsjednik Srbije Aleksandar Vučić uručio orden Milanu Kneževiću, jednom od lidera političkog saveza Demokratski front i poslaniku u Skupštini Crne Gore*“. Podnosilac prigovora ukazuje da je „*naslov kojim je najavljen ovaj izvještaj glasio: 'Orden za 'Pipuna', pri čemu je, umjesto imena odlikovanog političara, iskorišćen nadimak 'Pipun', čija pežorativnost je naglašena stavljanjem znakova navoda*“.

Kako se navodi u prigovoru, „*Prva TV je u svom prilogu od 16. februara stala u zaštitu poslanika Milana Kneževića kršeći, pri tome, više obaveza emitera propisanih članom 8 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima*“.

Po mišljenju podnosioca prigovora „*u spornom prilogu nije ispunjena obaveza emitera da poštuje načelo objektivnosti*“, jer je „*u najavi priloga bilo neohodno navesti povezanost direktorice Prve TV, gospođe Marine Jočić sa poslanikom Milanom Kneževićem jer oboje pripadaju političkom savezu DF*“, načelo nepristrasnosti jer su „*u prilogu iznijeti isključivo lična uvjerenja nepoznatog novinara/urednika*“.

Takođe, smatra da je prekršeno načelo slobode objavljivanja komentara, jer je „*autorstvo spornog priloga ostalo nepoznato javnosti, a prilog nije najavljen kao komentar (analitička novinarska forma)*“, kao i da je prekršeno pravilo druge strane, imajući u vidu da „*u spornom prilogu nije data prilika Novoj M da saopšti svoj stav zbog profesionalnog prekršaja u kreiranju naslova, već je taj prekršaj iskorišćen kao povod za plasiranje političkog pamflet u kome su izneseni politički stavovi o nizu tema, koji su intonirani kao optužbe na račun neistomišljenika političke organizacije kojoj pripada direktorka Prve TV, kao i televizije Nova M*“.

Postupajući po osnovu navoda iz prigovora, Sektor za monitoring Agencije izvršio je uvid u snimak emitovanog programa emitera i sačinio nalaz dana 16.03.2022. godine (akt broj 02-391/1 od 16.03.2022.g.). Agencija je dana 21. marta 2022. godine pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-15 i uputila je tim povodom emiteru zahtjev za izjašnjenje (akt broj 02-391/2 od 21.03.2022. godine).

U ostavljenom roku emiter nije dostavio traženo izjašnjenje.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnog sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda o programskim standardima u elektronskim medijima, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- članom 55 st. 6 al. 1 Zakona i čl. 7 st. 1 al. a) Pravilnika propisana je obaveza emitera koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program da to rade profesionalno i odgovorno i na taj način da doprinose slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
- Načelo objektivnosti je definisano kao obaveza elektronskih medija da u informativnim programima svako stanovište predstave na objektivan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja. Kada između elektronskog medija i pojedinaca i/ili organizacija postoji interesna povezanost, onda se ta povezanost u programu mora jasno naglasiti (čl. 4 st. 1 al. i) Pravilnika).
- Članom 4 stav 1 tačka j) Pravilnika, načelo nepristrasnosti je definisano kao obaveza elektronskih medija da činjenično izvještavanje jasno odvoji od stava, mišljenja ili komentara, pri čemu lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara ne smiju da diskriminatorno utiču na izbor teme i način njenog predstavljanja. Primjena ovog načela isključuje manipulisanje izjavama, saopštenjima i sličnim sadržajima s ciljem promjene njihovog osnovnog smisla (zlonamjerno skraćivanje ili montiranje djelova sadržaja i sl.), odnosno manipulacije slikom, tonom i sadržajem koje iskrivljuju osnovni smisao saopštenog;

- Načelo slobode objavljivanja komentara je definisano kao sloboda elektronskih medija da u skladu sa svojom uređivačkom politikom komentarišu pojave, događaje i postupke pojedinaca, državnih organa, političkih partija i drugih institucija, kao i obaveza da komentare jasno odvoje od ostalih vijesti i informacija, posebno onih koji se odnose na istu temu (čl. 4 st. 1 al. I) Pravilnika).
- Članom 4 stav 1 tačka m) Pravilnika pravilo druge strane definiše kao obavezu elektronskih medija da kod izvještavanja o pitanjima ili pojavama koje uključuju sukob bilo koje vrste, svim stranama koje su uključene u raspravu pruži mogućnost da u polemici učestvuju na ravnopravan način. Ovo načelo ne dozvoljava jednostrane napade na ličnosti, niti vođenje dugotrajnih ili ponavljanih kampanja u vezi sa pojedinim ličnostima, društvenim grupama ili institucijama, bez novih relevantnih podataka koji bi opravdali produženo ili ponovljeno izvještavanje o istoj pojavi, događaju, instituciji ili ličnost.
- članom 8 stav 1 Pravilnika o programskim standardima je predviđeno da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštuju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane, dok je u stavu 2 definisano da se događaji moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja biti profesionalno i korektno zastupljeni.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i uvida u snimak emitovanog sadržaja, Agencija je konstatovala sljedeće:

1. Emiter je, dana 16. februara 2022. godine, u terminu od 18:59:46 do 19:32:45 (32 minuta 59 sekundi) emitovao informativnu emisiju „Žurnal“, i u okviru iste, u terminu od 19:04:08 do 19:08:08 sati (4 minuta), prilog opisan u tački 2.
2. Najava (voditeljka u studiju): „*Javni govor pun mržnje prema neistomišljenicima, a posebno prema Srbima ne jenjava. Posljednji na udaru primitivizma sinoć se našao Milan Knežević, u prilogu Televizije Nova M. O čemu se radi pogledajte u prilogu.*“

Novinarski tekst (OFF): „*Televizija Nova M emitovala je vijest da je Milan Knežević, poslanik DNP-a i jedan od lidera DF-a dobio orden od predsjednika Srbije Aleksandra Vučića. Taman kad se pomislilo da u tome nema ničeg spornog, da je pohvalno što medij, koji inače emituje isključivo ono što odgovara opozicionom DPS-u, objavi jednu ovakvu informaciju, desilo se nešto što narušava novinarski standard do teškog primitivizma. Milan Knežević potpisan je na pomenutoj televiziji kao 'Pipun'. Usudio se novinar ili urednik da funkcionera jedne partije, koji je primio orden u Palati Srbije, povodom najvećeg državnog praznika susjedne zemlje, pogrdno nazove. I tako pokuša da ga ponizi. Uvrijedivši lični integritet Kneževića, ujedno je uvrijedio i podržavaoce njegove političke ideje, porodicu, ali i cjelokupnu javnost.*“

Kao pokrivalice za navedeni tekst korišćeni su snimci zabilježeni tokom dodjele priznanja g. Milanu Kneževiću u Palati Srbije, kao i krupan kadar na spoljašnjoj strani prostorija Agencije za elektronske medije (logo/naziv institucije). Tokom novinarskog teksta, u donjem dijelu ekrana, emitovana je grafička insertacija: „*Ponovo dvostruki aršini – Orden za primitivizam*“, kao i stop kadar preuzet sa TV Nova M, u trajanju od osam sekundi, na kojem se vidi g. Milan Knežević sa priznanjem u ruci, uz grafičku insertaciju „*Orden za 'Pipuna'*.“

„*Naime, ako daju sebi za pravo da uvrijede poslanika u Skupštini Crne Gore i nekog ko je na izborima 2020. godine, zajedno sa svojim kolegama, osvojilo većinu glasova, uvrijedili su sve njih. Da li se danas oglasio, tim povodom, bilo ko od političkih partija, nevladinog sektora, novinarskih udruženja? Naravno da nije. Vlada muk na javnoj sceni. Da li će ova medijska kuća u vlasništvu Dilasa i Šolaka snositi odgovornost? Neće. Da li je Televizija Happy kažnjena zabranom emitovanja zbog nepriličnog Šešeljevog govora? Jeste. Zašto? Odgovor se sam nameće. Jer je Srbe u Crnoj Gori dozvoljeno vrijeđati, a posebno njihove političke predstavnike. Kad političari koji zastupaju srpski narod govore o ovom problemu, nailaze na, takozvanu, građansku iznenađenost, jer oni začuđeno onda pitaju što fali Srbima u Crnoj Gori. Ko ih dira? Ko ih pominje? Ko ih protjeruje? Dobro je, pa imamo dokaze. Iz dana u dan stižu novi. Nekako kao da smo se svi, iz letargije probudili kada je Mirna Nikčević, direktno iz*

Ministarstva spoljnjih poslova vjernike Srpske pravoslavne crkve nazvala 'govedima koje treba zapaliti', kada je bivši premijer Duško Marković otvoreno prijetio vjernicima Srpske pravoslavne crkve. Nedavno je u javni govor uveden termin 'crkva Srbije'. Sinoć se televizija sa nacionalnom frekvencijom koristi potcjenjivačkom odrednicom. Šta je sledeće? Čekamo da vidimo. Ima li nade za Crnu Goru? Mogu li se ukrštati argumenti, bez mržnje i uvreda? Mogu li sve zastave slobodno da se vijore, a da se isticanje samo jedne, srpske, ne kažnjava? Posebnu odgovornost za podsticanje mržnje snose mediji, političari i intelektualci. Građanski koncept društva, po mnogima je otvorena mržnja prema Srbima. Postao je manir da Crna Gora širi ruke prema mnogima, čak daje i azil osvjedočenim kriminalcima. A sa druge strane sve čini da se, bar trećina, osjeća kao podstanar u sopstvenoj kući. Za one koji poslanika DF-a slabije poznaju, mimo politike, Knežević je '97 godine proglašen za najboljeg mladog pjesnika, po izboru Radija Crne Gore i biblioteke 'Radosav Ljumović'. Krajem avgusta 2021 dobio je nagradu 'Velika Gramata', Književnog društva Kosova i Metohije. Nedavno mu je dodjeljena godišnja nagrada 'Slobodan Kosić', za roman 'Obala nesanice', autor je i nekoliko knjiga poezije. Ako se ovakvi političari i intelektualci nalaze na meti pojedinih medija, šta da očekuju ostali građani? Za početak, bilo bi lijepo da Agencija za elektronske medije, makar sa velikim zakašnjenjem, postupi u skladu sa zakonskim odredbama, tako što će ugasiti signal Nove M, kao i u slučaju Happy Televizije. Da mirnije spavamo i da se više volimo i poštujemo."

Kao pokrivalice za navedeni tekst korišćeni su snimci zabilježeni tokom konferencije za novinare Demokratskog fronta, kao i kadrovi preuzeti iz jutarnjeg programa TV Happy „Dobro jutro Srbijo“, bez vremenskog određenja. Takođe su korišćeni snimci opštine Podgorica, zabilježeni iz vazduha, ali i kadrovi snimljeni u kabinetu g. Milana Kneževića, bez vremenskog određenja. Na kraju priloga emitovan je krupan kadar na spoljašnjoj strani prostorija Agencije za elektronske medije (logo/naziv institucije).

3. Polazeći od prava na slobodu izražavanja i uređivačku autonomiju medija, oni su slobodni da određenu pojavu, događaj ili slično tretiraju na različiti način, a da pri tome ne prekrše propise, kao i da u skladu sa svojom uređivačkom politikom, komentarišu pojave, događaje i postupke pojedinaca, uz obavezu da komentare jasno odvoje od ostalih vijesti i informacija, posebno onih koji se odnose na istu temu, pri čemu moraju voditi računa o normama propisanim Zakonom i Pravilnikom.
4. Emitovani prilog može se posmatrati kao komentar emitera povodom najave priloga koji je prethodno emitovan u okviru informativnog programa drugog emitera („TV Nova M“). Uvažavajući pravo emitera protiv koga je podnesen prigovor da analizira i komentariše izvještavanje drugih medija i tako procjenjuje položaj određene nacionalne manjine u Crnoj Gori, tema predmetnog priloga se može posmatrati kao pitanjem od interesa za javnost.
5. Uvažavajući pravo emitera da komentariše, pa i kritikuje rad i rezultate drugih emitera, ne može se opravdati iznošenje navoda i negativnih konotacija („... narušava novinarski standard do teškog primitivizma“, „... pokušava da ga ponizi. Uvrijedivši lični integritet Kneževića, ujedno je uvrijedio i podržavaoce njegove političke ideje, porodicu, ali i cjelokupnu javnost...“, „...Naime, ako daju sebi za pravo da uvrijede poslanika u Skupštini Crne Gore i nekog ko je na izborima 2020. godine, zajedno sa svojim kolegama, osvojio većinu glasova, uvrijedili su sve njih“), bez pribavljanja ili bar pokušaja pribavljanja i objave stava emitera „TV Nova M“. Formulisanjem priloga na ovaj način, novinar je propustio da na profesionalan i odgovoran način, objavi cjelovitu i nepristrasnu informaciju o temi priloga, a različite pristupe i mišljenja profesionalno i korektno predstavi.
6. Uređivačkom intervencijom, emiter je na tendenciozan način predstavio svoj stav da „Javni govor pun mržnje prema neistomišljenicima, a posebno prema Srbima ne jenjava“, uz sugestivne zaključke da je „Srbe u Crnoj Gori dozvoljeno vrijeđati, a posebno njihove političke predstavnike“ te da je drugi emiter „Uvrijedivši lični integritet Kneževića, ujedno je uvrijedio i podržavaoce njegove političke ideje, porodicu, ali i cjelokupnu javnost“. Time su prekršena načela objektivnosti i nepristrasnosti.

7. Emiter je uskratio priliku licima koja se spominju u prilogu da učestvuju u programu i komentarišu negativne konotacije koje su iznesene na njihov račun. Ne dovodeći u pitanje njegovo pravo da komentariše i kritikuje rad drugog medija, ne mogu se opravdati vrlo tendenciozni navodi koji ukazuju da su dio sistema koji diskriminiše cijelu nacionalnu manjinu i širi govor mržnje bez odgovornosti („*Javni govor pun mržnje prema neistomišljenicima, a posebno prema Srbima ne jenjava. Posljednji na udaru primitivizma sinoć se našao Milan Knežević, u prilogu Televizije Nova M, „...Da li će ova medijska kuća u ... snositi odgovornost? Neće*“). Polazeći od ozbiljnosti navoda u prilogu, ne može se naći opravdanje za iznošenje stavova iz priloga, a da se ne objavi stav lica koja se u prilogu pominju.
8. Objavljivanjem činjeničnog izvještavanja (informacije o g.Kneževiću kao pjesniku i književniku), zajedno sa svojim stavovima i komentarima, emiter je favorizovao jednu stranu (svoju) i uticao da se tema priloga ne predstavi na objektivan način, čime je prekršio načela objektivnosti i slobode objavljivanja komentara.
9. Lično uvjerenje autora priloga (emitera) izjednačeno je sa činjenicama i predstavljeno kao realna slika („*Naime, ako daju sebi za pravo da uvrijede poslanika u Skupštini Crne Gore i nekog ko je na izborima 2020. godine, zajedno sa svojim kolegama, osvojio većinu glasova, uvrijedili su sve njih. ... Da li će ova medijska kuća u vlasništvu Đilasa i Šolaka snositi odgovornost? Neće. Odgovor se sam nameće. Jer je Srbe u Crnoj Gori dozvoljeno vrijeđati, a posebno njihove političke predstavnike.*“), što čini suštinu priloga. Lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara diskriminatorno je uticalo na način predstavljanja teme priloga, čime je takođe prekršeno „načelo nepristrasnosti“.
10. Emitovanjem spornog priloga emiter nije prekršio „pravilo druge strane“, jer prilog ne predstavlja rezultat izvještavanja o pitanjima ili pojavama koje uključuju sukob bilo koje vrste. U prilogu nije riječ o raspravi, polemici i slično, niti se on bavi utvrđivanjem stavova različitih strana o konkretnom pitanju (čemu služi „pravilo druge strane“).

Saglasno navedenom, može se zaključiti da je podneseni prigovor opravdan, te da je emiter prekršio obaveze vezane za proizvodnju informativnog programa, odnosno da je u predmetnom slučaju prekršen čl. 55 st. 6 al. 1 Zakona, čl. 7 st. 1 alineja a), čl. 8 st. 1 i 2 Pravilnika o programskim standardima i tač. 7.1. Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-15.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 116 Zakona o upravnom postupku, donio odluku kao i dispozitivu ovog Rješenja.

Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije www.aemcg.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- NVO „Media centar“
- Privredno društvo „AST“ d.o.o. Podgorica, direktor
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva